

სნობის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 219.

კვირა, 16 მაისი 1904 წ

ნაზეთის № 2497.

შ ი ა ნ ე

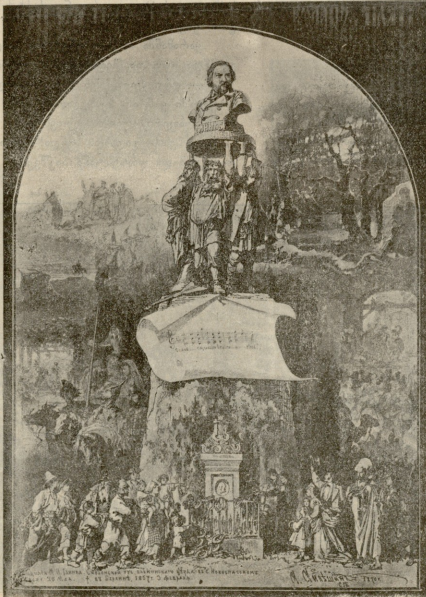
სოფელი მენჩეულა ბილად თოვლი ჩამოვლიყო. შუაგული ზამთარი იდგა. შენობები და ხეხილები შვად გამოიყურებოდნენ და საცოდავ სურათს წარმოადგენდნენ. არსად სჩანდა არც ადამიანი, არც ცხოველი, არც ფრინველი: ყველა სულდგმული ვაერბოდა ცივს და გულის შემწეუბუნებელ თერხეს, რომელიც ძალზედ მოჰქროდა ბორჯომის ხეობიდან, ატრიალებდა თოვლს და აყრიდა შენობებს, ღობეებს და მაღალ ადგილებს. ცის კაშკაში გაჰქანდა და შზე, გლტყკაცისთვის ზაფხულში ჰირიცა და ლენაცა. მუდამ იმის თვალწინ დაყენებული სურათი, მისი საათი, მისი იმედი, ეხლა მიიპარებოდა გვერდ-ვევრდლად, ყველასათვის უწინ შეწელოდა, უწეებლად და უსარგებლოდ.

დილის რვა საათი იქნებოდა, მაგრამ სოფელს გაღვიძება არ ეტყობოდა. მხოლოდ აქა-იქ ზუსრებიდან ამონადენი შავი კვამლი ამტკიცებდა, რომ აქ საღდაც თხრილებში სცხოვრობს ადამიანი, არა სინაფს და საცოდავად ებრძვის ზღეს და სუსიან ზამთარს.

სოფელს რომ მოავლებდით თვალს, შეამჩნევდით, რომ ერთი სახლი როგორღაც ირჩეოდა სოფლის შენობებში. ცოტად მოღიღო იყო დანარჩენ შენობებზედ, ჰქონდა რამდენიმე ოთხ-მინიანი ფანჯარა და კარვად ფართო აივანი, უბრალო, მაგრამ ახალგაზრდული სიამაღირობით. სახლის უკან და გვერდით იდგა რამდენიმე წვრილი შენობა. ამთ შორის

რუსის კომპოზიტორი მ. ნ. გლანკა

კომპოზიტორის გლანკას ქედი.

ქილი პატარა ვარბილის ბოსელი. ბონელსა და სახლს შუა გატყენილი ვიწრო და უსწორმასწორო თოვლის ბილით იყო ეს შენობები და ეს ბილიც ეცუთვნოდა აზნაურ ყარამან ვერაძეს.

არც ყარამანის ოჯახს ეძინა. სახლის სატრაგიდან ამოდიოდა კვამლი და ხანდახან კარის კრიალიც ისმოდა. ბოლოს ერთი კიდევ გაიღო კარი, ვიღამაც გამოჰყო თავი და მაღალის რიბინის ხმით გასძახა ბოსელში:

— გიგოოო... ბიკო გიიიგოო... ჰაი გიგო, გიგოოო...

— ბატონო... — მოესმა ბოლოს ბოსლიდან ხმა.

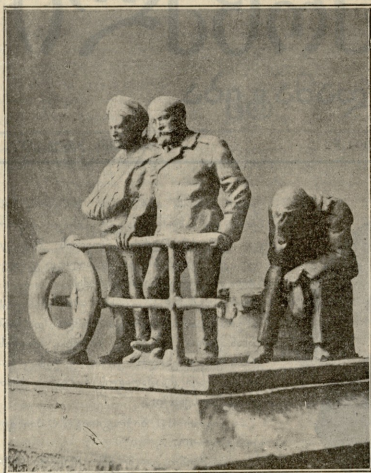
პატარა ხანს უკან ბოსლიდან გამოვიდა ჩვიდმეტრ-თვამეტის წლის ბიჭი, შავი, კქელი, ბუხსა და ნავავში ამოსვრილი, რუსული ცხვრის ქუდი დაუკან დილაწყევტელი მავართი. ფერზედ ეხვია რამდენიმე წყვილი ჭუჭყიანი წინდა; არც ერთი წყვილი არ იყო მთელი, მაგრამ ერთი შვორის ნაკვს ჰფარავდა. ზედ ეცვა გამზარი ქალანები და კანჭში გამოვლული შავი პაქუბები.

გამოსვლისთანავე ბიჭმა კისერი გადავლო იქით, საიდანაც ქარი ჰქროდა, მახარის სახელოებში გაიყარა ხელები და მოკუნტული ტოტკმანით გასწია სახლოსკენ. აივანზედ რამდენჯერმე დააპარტყუნა ფეხები, მახარის კალთებით შემოიკლა პაქუბებიდან თოვლი და შეიღო კარები.

— დილა შვილობნისა! — მისცა საღამო ოთახში მყოფთ და ქუდი მოიხადა.

ყარამანი ქუდი და შარბზე კოლოს შალით წამოსლული საწერე მადიდისთან იჯდა და რაღაც ჰეღღღებდა. შინჯავდა. ცოლი ლოვინს ალაგებდა. ოთახი ჯერ კიდევ აუდაგებელი და მონაგველი იყო. ქარი მდებრად აწებებდა ოთახს, შეჰქანდა სიცივე ყოველ კუთხიდან. ბიჭმა სიღამზედ პასუხი ვერ მიიღო, შეატარა, რომ ბატონები ვერ იყვნენ ქეთუხედ და ჩუღად იდგა. როგორც ეტყობოდათ, ცოლი უტილდა ქმარს, როდის ამითივინ ხმასო, ქმარი-კოლს.

რუსი მეწარმეები კემ ჰასკალ-იან ეთსიკეპიან „კარაგ“-ს.
ქანდაკბა კ. გ. ყაზბეგისა.

ბოლოს ყარამანმა აიღო თავი, შეხედა ბიქს და ისევ ჩალონა.

— ერთი შეშა იშოვნე, კაცო, გაეყინეთ!
ბიქმა უწყაყოლობის კილოთი წამოიძახა:
— სად ვიშოვნო, ბატონო, დასაწველი რაც იყო, და-
ესწვით, ერთი კუნძი მაქვს შედებული ბუხარში, ის არის და
ისა...

ყარამანმა შეხედა ბიქს, სახზედ მერე უსიამოვნობა და-
ეტყო, რალაკას ჰეიქრობდა, მერე ამოიხზრა. ბოლოს წამო-
დგა, მივიდა და თითქოს რა-
ღაც საიღუმლოს უმზადებდა,
ხუმრობის კილოთი უთხრა:

— იცი რა ვითხრა? წიდი
შენა, მიიპარე ანდროს ლო-
ბესთან, ერთი იღლია ნაღობი
გამომტერიე და გამოიქციე!

ბიქს გაეცინა და ერთ ალა-
გას ტორტმანი დაიწყო, ყა-
რამანმაც გაეცინა.

— რას იციან?
— ბატონო, მამკლამს, თუ
დამიჭირა!

— ნუ გეშინიან, მე აქედან
ვითვალთვალბე. უცებ გა-
მოამტერიე და გამოიქციე!

ბიქს ჩაეღუნა თავი და ხელო-
ში ქულს ატრიალებდა.

— არ გემის, რას გელაპა-
რაკები? ვასწი!... იმავე ხუმ-
რობისა, მაგრამ მალაღის ხმით
უთხრა ყარამანმა.

ბიქმა თავი გააქნია და გა-
ვიდა. ყარამანი შემორთილო-
და და ჩაფიქრებული დაუწყო ყურება თავის ცოლს დარი-
ასს. შოა ბანისი. პირ-მხიანთ 35 წლის ჰქონს, რომელიც

დასტრიალებდა ბუხარს, იქვე მიმდგარ სამოვარს და ვაწი-
თლებულის სახით ხან ერთს უხერავდა, ხან მეორეს. ბუხარ-
ში ბლომად ყარა სიმინდის ნაქუჩი: ორიოდე ცალს ევიდა,
დანარჩენს-კი კვამლი ასლიდა. დარიკოს ხელში ეჭირა ბო-
ლომე-წამწვარი, დანახირებული საკეცე, ფრთხილად იღბ-
და ბუხრიდან ვაწითლებულ ნაქუსს და ზავდება სამოვარში,
სიღნავც ხან ალი ამოდიოდა, ხან კვამლი. ცხლაც დარიკომ
აიღო საკეცით რამდენიმე ნაქუჩი ერთად, ფრთხილად წაიღო
სამოვრისცენ, მაგრამ უცხად საკეცემ ტკაცუნე ვაილო და
ცეცხლი იატაკს მოეფინა. დარიკომ გაავლო საკეცე, დას-
წვდა ცეცხლს, ხელი დაიწვა, უცხად გაუშვა და დამწვარი
ხელი მუხლებზედ რამდენჯერმე დაირტყა.

— შე ოხრად დასარჩენო და ტრეილად ვასახდენო!—
შეკვივრა დარიკომ.

ყარამანმა გადაიხარხარა.
— ნეტევი შენა, გეცინება!—უწყაყოლოდ, მიუბრუნდა
კოლი:— რას ჰხედავ სასაცილოსა? ხელი დავიწვი, მაიმუნს
ხომ არ ეთამაშებ?

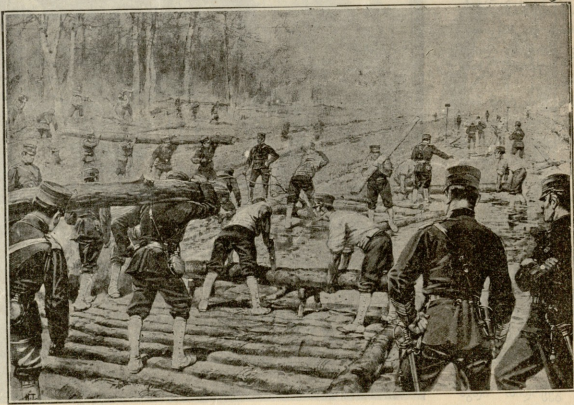
ყარამანმა შესწყვიტა სიცილი და გაჯავრებულის კილო-
თი უბასუხა:

— მაშ ვიტრიო? ვიტრიებ, თუ გინდა!
— ან ტრილის ვინ გებეწევა, ან სიცილს? მე აქ სული
მიმწარდება...

— რამ გავიმწარა სული? რა იყო, რა დაგვებოთა?
— ის დაემწართა, რომ შენ ყველაფერი ფებზედ გე-
ლია. შენ ყველაფერი გინდა, რომ შხად მოგივიდეს. მე კი
არა მკითხვე, რომ აღარ ვიცი, სად გადავარდე, ან სად წვი-
დე: პური ჩვენ აღარა გვაქვს, სიმინდი ჩვენ არა გვაქვს
შეშა ჩვენ არა გვაქვს; რომელი ერთი ვიცი თვეში? ამდენმა
მთხეობობამ გული გამისივა: ის ითხოვე, ეს ითხოვე, გვა-
სესხებ. გეასხებ. აღარავინ ვასესხა! სული ასე თხოვნაში რო-
გორ ვიყო?

ყარამანმა თავისი უნებური სიცილი შეინანია, მაგრამ
ვეიანდა იყო და შერიგების კილოთი უთხრა:
— ოჰო ჰოო, შენ თუ ერთი დაიწვე, მერე არ გინდა,
სოფელში ვინ არ სესხულობს: ვის აქვს ისე სასმე ოჯახი,
რომ არაფერი არა დააკლდეს რა?..

— სესხს ვაღებდა უნდა!—ესროლა შორიდან სიტყვა
დარიკომ და დაუტრანა ბავშვებს, რომელიც ჯერ კიდევ

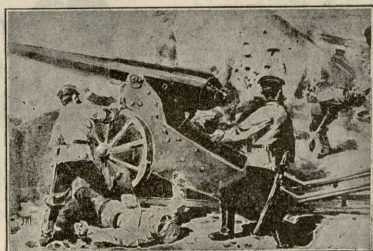
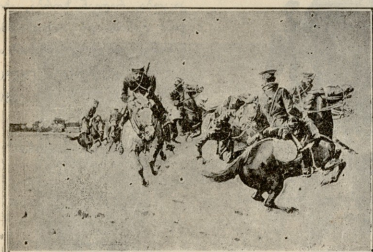
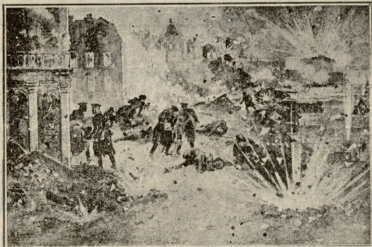
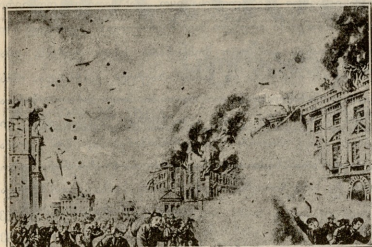
მასწავლის ქაობან ადგილებში გუბასს გაყვანა აბნინის სპაობრების მაერ.

ლოგინში იწვინე და ცელქობდენ:— ადექით რალა, თქვე გუ-
საწყვიტობო, აღარ ადგებოთ?

ი ა ვ რ ე შ რ ი ს ე რ ა თ ე ბ ი ზ ა რ ი ლ ი ს ვ ე ლ ი დ ა ს .

...ი გრინგისის.

ამონაპნისი

ბი, ...
 არა, სიტინლე მე არ მხარებს,
 დაიწი ვარი სისარულის;
 მთ, ნიავ-ქრო, ჩამოქროლე,
 კავიზარო გუნესა გულის.

ბი, ...
 ბეშუარბო, ნელქად შორინავო,
 მკერდზედ შიაკარ მკუნარი ფოთოლი;
 შიმიტა, ვნახო, ჩემო ნიავო,
 ჩემებრ ბეშავი, ჩემებრ იბოდი.

ბი, ...
 შიერსი კავიშილია ჭირი გულისა,
 იხვრა ეადევი, მთლად უბედას,
 და წავაწრო: იგაჭე, ვინ შიშიის,
 ამა სიფლას უკვადმართობა?!

ბი, ...
 ი. ეგადშევალი. ბ. სხილიარელი.

ყარამანი გინაგრო:

— დღეს მე არა მატეს, შერ გატეს, ხელ შერ არ გეტენე-
 ბა, — შე შეტენა! რა უყოთ შერე! შივანულ რას იბოროტებ
 გულსა? ჩენგან კი ცოტა უსესნიათ? იყო დრო, როცა...

— საჭეც ის არის, — გააწყვეტინა სიტყვა ცოლმა, რო-
 შელიც ეხლა ოთახსა ჰვიდა და ქმრის შვილიშვილის ლაპა-
 რაკით წათამამებელი დავვას თავი დანება, წელში გასწორ-
 და და ხილაბანდი გაისწორა: — საჭეც ის არის, რომ ის
 დრო იყო და აღარ არის: ეს უნდა გცოდნოდა შენა, უნდა
 გცოდნოდა, რომ ყველა ზურგს შემოგატყვედა, როცა არა-
 ფერი დაგრჩებოდა...

— გეყოფა, ნუ წივტეღე ენაი! — შეტყვირა ყარამან-
 ში: — შენმა სიტყვებში, შერ კი აკლებდი ი! ფარისი კაბე-
 ში შინ დადიოდი თო ში? ხუთ მანითიან არშიბასა შინა ჰყო-

ვეტიან და რას გვაქმევ?—წაიბურტყუნა თავისთვის დარი-
კომ.

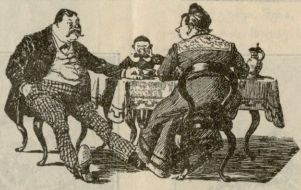
იქვე ვბელ ტახტზედ ლოგინში იწვა სამი ბავშვი. ისინი
ებევილიდნენ ჭუჭყიან საბნებში, ჰგორავდნენ წითელ ვაქო-
ნივლ ბალიშებზედ და როგორც კი ღღებ-მამა თვალს მოაშო-
რებდა, ხან საბნებს ხდიდნენ, ხან სჩქებდნენ, ხან თავში
უპარტყუნებდნენ ერთმანეთს. ერთი ერთმანეთში ირეოდა
მათი შეკავებული წივილ-კივილი, ტირილი და კისკისი.

ყარამანი ხმას არა სცემდა იმათ, მხოლოდ ხანდისხან
გადაუღებვდა, დარიკო კი ყოველ გავალა-გამოვალზედ სწყვი-
ლოდა და კრულავდა.

— აღმეპით, აღმეპით, ჩაიკციეთ,
თქვე არ გასაშვებლებო!

ბავშვები წამოჯდებოდნენ
ხოლომე ლოგინში და ტანი-
სამოსს მოჰკიდებდნენ ხელს,
მგვრამ დარიკო მიუბრუნდებო-
და თავის სამოვიარს და ბავშვე-
ბი, ისევ საბნებში ებევიდნენ.

ყარამანს ახალუხის ჯიბეებ-
ში ხელუბრილი მწეყო, ფანჯა-
რასთან იდგა და კარში რალა-
ცას თვალს ადევნებდა. ის იყო
ორმოცი წლის კაცი, მძალიდი
და ჩაუკრატებული. წითელი

ქმარა. — მომადტე, ჩემო მკუდლე, უბარე-
ფთას საზოგადოებაში ჩაქურე.
ცოლა. — დიდხანა დარწმუნებული ვეყოი, რომ
შენ აჯერ მოქცევდი.

სე. ეფთაანი

(დასასრული იქნება.)

ბი... ცქამაყოლილოასი კილა... წაბ
— სად ვიშოვნო, ბატონო, დასაწველი
ესწვით, ერთი კუნძი მაქვს შედებული ბუზარში,
ისა...

ყარამანმა შეხვდა ბიქს, სახზედ მტეი უსიამოვნო
ეტყო, რალაცას ჰფიქრობდა, მერე ამოიხობრა. ბოლოს წ
ღვა, მივიდა და თითქოს რა-
ღაც საიდუმლოს უმტლავნებო,
ხუმრობის კილოთი უთხრა:

— იცი რა გითხრა? წადი
შენა, მიიპარე ანდროს ლო-
ბესთან, ერთი ილია ნალობი
გამომატყრიე და გამოიტყცი!

ბიქს გაეცინა და ერთ ალა-
ვას ტორტმანი დაიწყო. ყა-
რამანმაღ ცაეცინა.

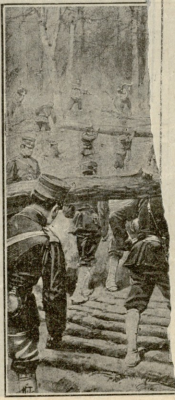
— რას იცინი?
— ბატონო, მამკლამს, თუ
დამიქირა!

— ნუ გეშინიან, მე აქედან
გითვალთვალბ, უცებ გა-
მომატყრიე და გამოიტყცი!

ბიქს ჩაეღუნა თავი და ხელ-
ში ქელს ატრიალებდა.

— არ გეშის, რას გელაპა-
რაქები? გასწი...—იმავე ხუმ-
რობისა, მგვრამ მძალიოს ხმით
უთხრა ყარამანმა.

ბიქმა თავი გააქნა და გა-
ვიდა. ყარამანი შემოტრიალ-
და და ჩაფიქრებული დაუწყო ყურება თავის ცოლს დარი-
კოს შთა ტანის პირ-მხაროდ 35 წლის ქალს, რომელიც

მანუერიის ჭაობანს

ქალა. — მე სიამოვნებით დავიწერ ჯვარს შენზე,
ფარე.
გბა. — შენ, მხოლოდ იარი თვის ვადით, რადგან
შემდეგ ჩემი ცოლი დაბრუნდება სოფელიდან.

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. ჯაბაღანიძე